

מבצע שומר החומות הסתיים מזמן, החיים בישראל חזרו לקדמותם, אבל ילדי אשקלון שחוו אינספור מטחים ממשיכים לחיות עם הסיוטים • "אנחנו מפחדות שבסיבוב הבא הבית שלנו ייהרס, נבהלות בכל פעם שאמבולנס עובר" • התור לשירות הפסיכולוגי הציבורי ארוך, ובתי הספר מנסים לסייע

משמאל: מישל זולוטוב, ליאנה זולוטוב, קארינה רוזנצוב, קארין ינוביצקי, אמילי זולוטוב, סופיה רוזנצוב ויעל זולוטוב | צילום: רועי עידן

"אנחנו חיות עם פחד הטיילים כל יום"

הילה קלעי נובוטני, פסיכולוגית חינוכית מומחית באשרוד שנותנת מענה גם לילדי אשקלון:

"האוכלוסייה באזורנו נחשפת אחת לכמה חודשים למצב הירום של ירי טילים. יחד עם הקורונה זה הותיר את הילדים במצב מתמשך ובתחושת חוסר ודאות. אנחנו נתקלים בתופעות של חרדה, דיכאון, מחשבות ואמירות אובדניות, קשיים חברתיים, התנהגויות המאופיינות בנסיגה וקושי לחזור למסלול החיים. נחשפנו לאוכלוסיות חדשות שסובלות מחרדה ודיכאון. יותר ילדים מביעים את המצוקה שלהם בין היתר במחשבות ואמירות אובדניות".

עוד אמרה: "זה בדיוק הזמן שבו אנחנו מבינים עד כמה המשבר היה חמור כיוון שמי גיעות פניות של ילדים ונוער שלא נצפתה אצלם 'החלמה ספונטנית' עם החזרה לשגרה. עומס הפניות מתסכל מאוד כיוון שהיכולת להיענות לצרכים המורכבים הללו בתוך המערכת שקורסת ממחסור בפסיכולוגים כבר שנים היא בלתי אפשרית. כפסיכולוגית בשירות הציבורי אני מוצאת את עצמי נאלצת להפנות החוצה מקרים הרורשים טיפול בשל עומס רב ומחסור בפסיכולוגים. אך גם במסגרות הציבוריות האחרות תורי ההמתנה ארוכים מאותה הסיבה. מדינת ישראל חייבת להתערב לקחת אחריות על המצב הקיים ולשקם את מערך הפסיכולוגיה הציבורית לטובת כולנו".

שייחברתי של תלמידים בעזרת צוותי חינוך במסגרת "אתגר זום אוטו".

דאר מספרת: "אנו שומעים מצוותי החינוך על ילדות וילדים שמתקשים לתפקד ברמה היום-יומית מבחינה חברתית ורגשית. סימני המצוקה מתבטאים בשלל דרכים. ילדים שמתקשים לגייס כוחות ללמידה ופעילות, ילדים שמתקשים למצוא את עצמם מבחינה חברתית, ילדים ונוער מתקשים להתנתק ממסכים על כל הסיכונים הכרוכים בכך, ילדים מתקשים למצוא מוטיבציה ולחוש מסוגלות - דבר הפוגע בדימוי העצמי".

מישל זולוטוב בת ה-12 מספרת על הפחדים שלה: "בכל טיל שהיה עובר מעל הבית שלי הייתי צורחת והיה לי ממש קשה. זה היה מפחיד מאוד". בימי המבצע נפלה רקטה סמוך לביתה ופגעה בבית של חברתה הטובה - מחזה שצורב בזיכרונה. "התחלתי לבכות בלי הפסקה", היא משחזרת. "הייתה אש גדולה. ממש נלחצתי, פחדתי שקרה לחברה שלי משהו. היה לי קשה לחזור אחר כך לחיים הרגילים, כל הזמן חשבתי שיש אזעקה".

גם לאחותה אמילי (9.5) קשה מאוד: "ילדים שחיים במקומות אחרים החיים שלהם יותר טובים, אין להם את הדאגות שיש לנו". קארין ינוביצקי (12) מוסיפה: "אלה זיכרונות רעים ואני מנסה לא לחשוב על זה". אמה אירנה: "ברגע ששומעים שקורה משהו בעוטף עזה זה ישר מכניס אותנו לדריכות. זה תמיד נוכח".

מנסים בבתי הספר לתת סיוע נפשי לילדים המפחדים.

"זו המציאות שלנו, אנחנו חיים בה כל הזמן", מספרת תושבת העיר אולגה זולוטוב שטיל נפל סמוך לביתה. "בבתים בשכונה שלנו אין ממ"דים. אנחנו גרים בקומה אחת רונה ולא תמיד אנחנו מספיקים לרוץ למרחב המוגן. עד היום זה משפיע על הילדים, על מצב הרוח שלהם, על הלימודים. הם חיים בחשש שזה יקרה שוב. קשה לחזור לשגרה. זה רודף אותנו כל החיים".

בנותיה ליאנה (12) ויעל (6) מספרות על הסיוט הבלתי פוסק: "עד היום אנחנו נבהלות כשיש אזעקות של אמבולנסים".

אחת מאלה שנרתמו לסייע היא יוספה דאר, מנהלת הקרן לעידוד יוזמות חינוכיות שהקימה עשרות פרויקטים לשיקום מצבם הרג-

זולוטוב | צילום: ורד אברהם

הדר גיל-עד

למעלה מחודשיים חלפו מאז הסתיים מבצע שומר החומות, אבל האחיות קרינה (12) וסופיה (8) רוזנצוב מאשקלון עדיין חיות בכל רגע את הפחד המשתק.

במהלך הפגזות חמאס התפוצצה רקטה סמוך לביתן ויצרה נזק רב: חורים בקירות ושמשות מנופצות. "היה רעש גדול בבית וכולם נבהלו", מספרת קרינה. "פחדנו ולא ידענו מה לעשות. פרצתי בבכי מהלחץ".

הזיכרון מהאירוע הטראומטי לא מרפה גם היום: "לפעמים כשאני מסתכלת מהחלון אני נזכרת בזה, ומפחדת שבפעם הבאה הטיל יהרוס את כל הבית. כשאני חושבת על זה אין לי חשק ללמוד כי אני מפחדת שתהיה אזעקה כשאנחנו בבית ספר".

סופיה מוסיפה: "הרגשתי חרדה גדולה כשזה קרה. אני חושבת על זה מאז כמעט כל יום ולא רוצה שזה יקרה שוב".

"האירועים האלה גורמים להן להתבגר מהר מדי", מספרת אמם אנה. "לא פשוט לגדל ילדים במציאות הזו. עד היום הן שומעות רעשים חזקים וחושבות שזו אזעקה, ברגעים האלה רואים את החרדה והמצוקה בעיניים שלהן".

הפחדים מלווים לא רק אותן אלא רבים מילדי העיר. ההמתנה לשירותי הפסיכולוגיה הציבורית ארוכה ובלתי נסבלת, בינתיים